

AB-TÜRKİYE

Gümrük Birliği

Değerlendirmesi

Türkiye-AB

Gümrük Birliği

Değerlendirmesi

Dünya Bankası
29 Nisan 2014
Ankara

28 Mart 2014

Sunumun Planı

1. Giriş – Neden bu değerlendirme, neden şimdi?
2. GB'nin STA ile Kıyaslanması
3. Tarım ve Hizmetlerde Entegrasyon
4. Asimetrik Düzenlemeler
5. Koordinasyon ve Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması
6. Ticaret Maliyetleri
7. Özet

1.Giriş

- ▶ AB–Türkiye Gümrük Birliği öncü ve benzersiz bir girişim olmuştur
- ▶ Gümrük Birliği Türkiye için önemli bir entegrasyon aracı olmuştur
- ▶ Değişen küresel ekonomi GB'deki tasarım hatalarını ortaya çıkarmaktadır: daha fazla entegrasyona ihtiyaç duyulmaktadır
- ▶ Bu değerlendirme,
  - Gümrük Birliğinin ekonomik etkilerini değerlendirmek ve
  - AB–Türkiye ticaret ilişkilerini geliştirmek için ileriye dönük ve çözüm odaklı politika önerilerinde bulunmak amacıyla planlanmıştır.

2. GB veya STA

GB, bir STA'ya göre daha fazla fayda sağlamıştır

- ▶ Ortak gümrük tarifesi Türkiye'nin ithalat tarifeleri için bir çıpa oluşturmuştur
- ▶ Maliyetli menşe kurallarına ihtiyaç duyulmamaktadır
- ▶ Türkiye'nin AB'ye ihracatı GB kapsamında bir STA'ya göre yüzde 7 daha yüksektir
- ▶ AB'nin Türkiye'ye ihracatı yüzde 4 daha yüksektir
- ▶ En çok etkilenen sektörler: motorlu araçlar, televizyon, giyim

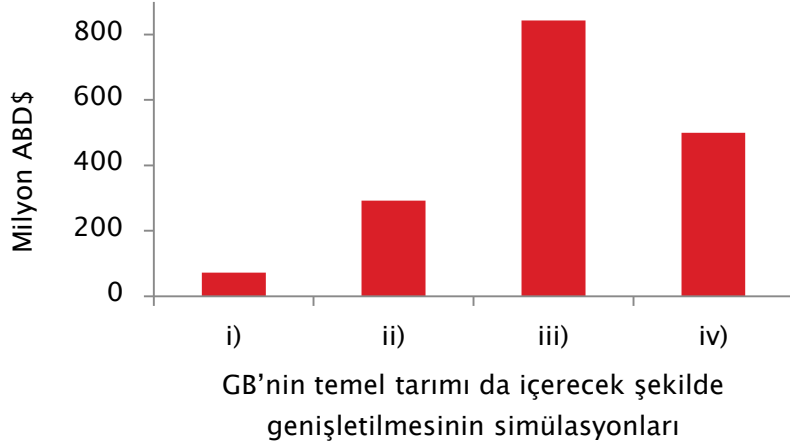
3. Tarım ve Hizmetlerde Entegrasyon

Anlaşmanın temel tarım ürünlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesi her iki taraf için de faydalar sağlayacaktır

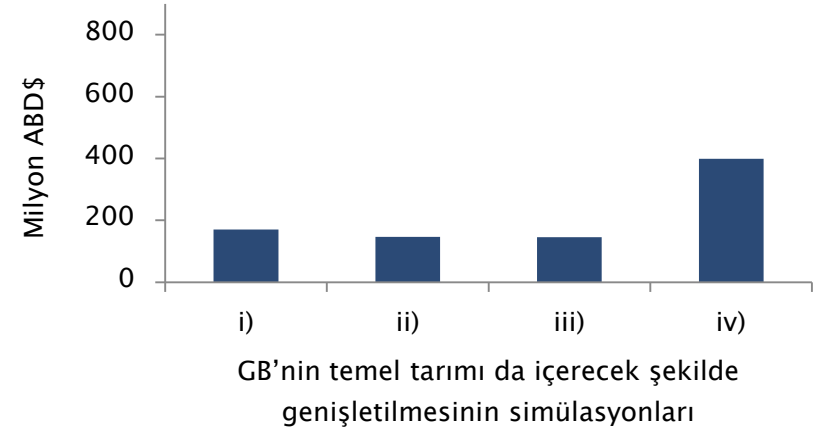
- Ortak Gümrük Tarifesinin kabul edilmesi Türkiye'nin ithalat koruma önlemlerini önemli ölçüde azaltacaktır
  - ⇒ Tüketiciler için daha düşük fiyatlar, ancak aynı zamanda Türkiye'de daha düşük tarımsal istihdam
- AB-Akdeniz ülkeleri zeytin ve domateste artan rekabet ile karşı karşıya
- AB'nin Türkiye'ye hayvansal ürün ihracatında artış
- Türkiye'nin AB gıda güvenliği kurallarını karşılayabildiği varsayılıyor
  - ⇒ Süt ürünleri, et, hayvancılık ve balıkçılıkta modernizasyon için 2 milyar € maliyet

Temel tarımda AB-Türkiye ticaret anlaşmasının derinleştirilmesinin etkileri – Simülasyon sonuçları

a) Türkiye'nin reel gelirindeki değişim

b) AB'nin reel gelirindeki değişim

4 farklı senaryo:

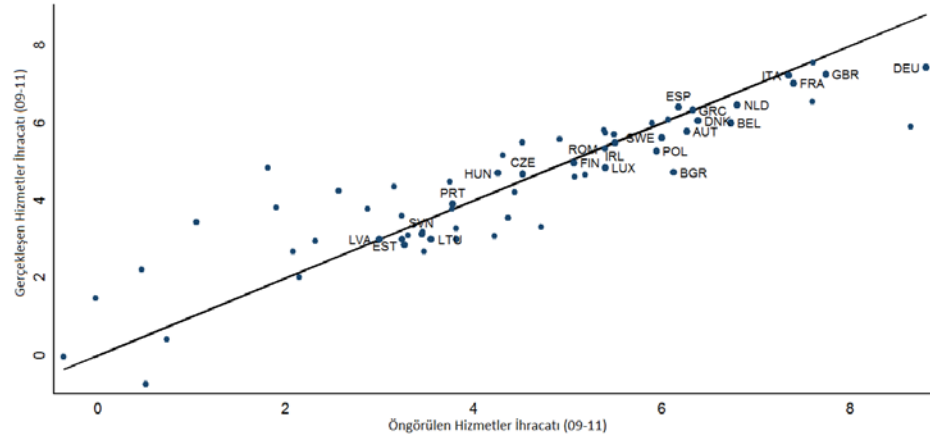
- i. AB-Türkiye arasında tarım STA'sı
- ii. STA + AB'nin ortak gümrük tarifesi
- iii. Tarımda GB (ortak ticaret politikası)
- iv. Türkiye'nin Ortak Tarım Politikasını kabul etmesi

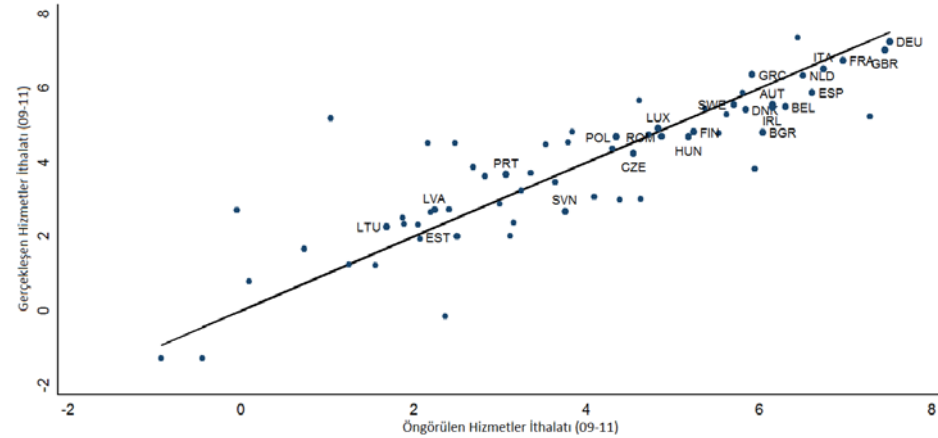
Hizmetlerin dahil edilmesi ticareti arttıracaktır

Türkiye'nin AB ile hizmetler ticaretinin yerçekimi modeli, 2009–11

Türkiye'nin ihracatı

Türkiye'nin ithalatı

- ▶ Model tahminleri, Türkiye'nin sınır ötesi hizmetler ticaretini serbestleştirmesinin 1,1 milyar dolar düzeyinde statik kazanım getireceğini göstermektedir
- ▶ Düzenleyici çerçevelerdeki başlıca farklılıklar perakende; ulaştırma (AB daha kısıtlayıcı) ve mesleki hizmetler; demiryolu (Türkiye daha kısıtlayıcı)

4.Asimetriler

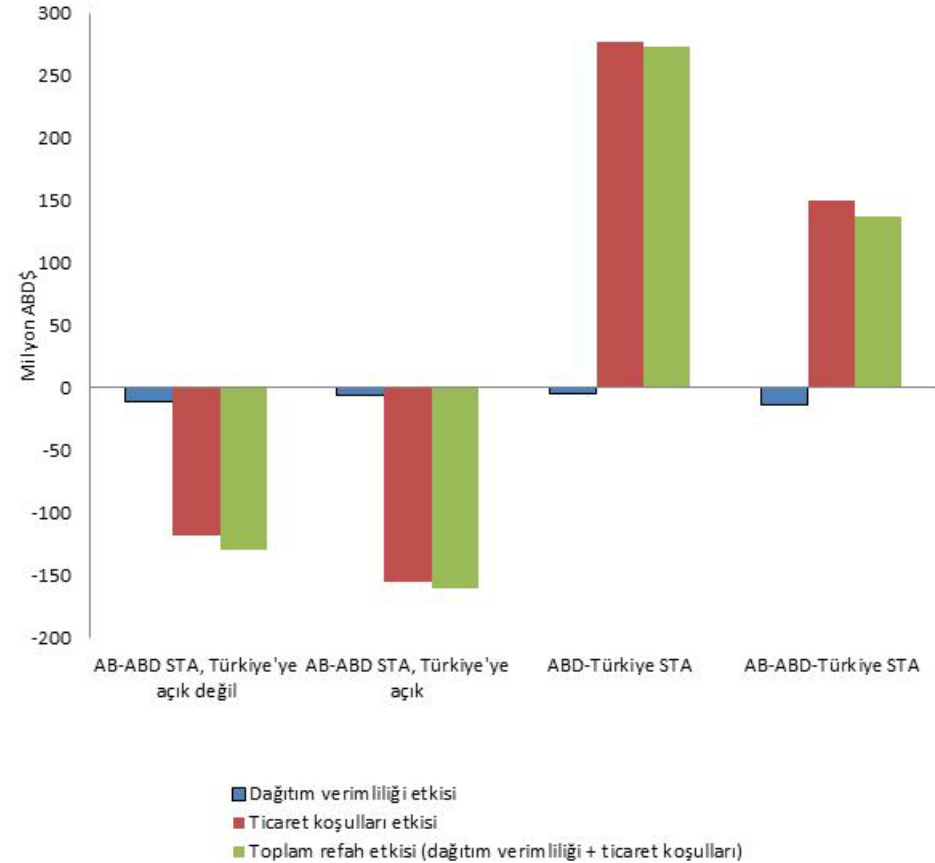
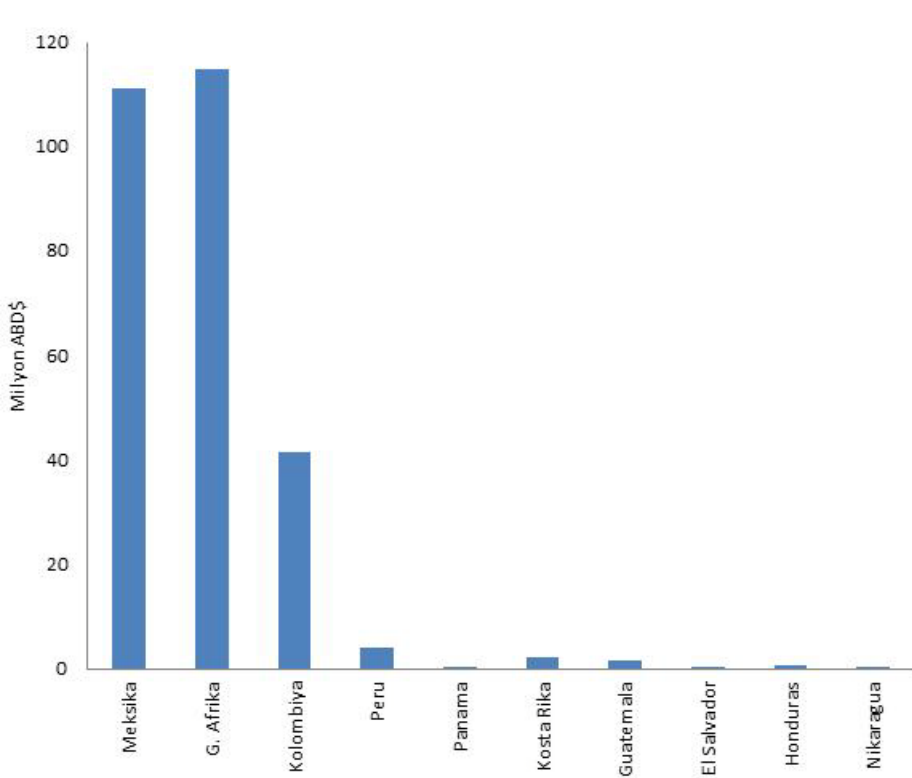
Kazanımların en üst düzeye çıkarılabilmesi için asimetrilerin düzeltilmesi gerekiyor

- ▶ Türkiye AB mevzuatı ile uyumlaşmayı sağlamakla yükümlü, ancak GB ile ilgili alanlardaki karar verme süreçlerine katılmıyor
- ▶ Kurumsal işbirliği ve kararların şekillendirilmesi ile ilgili hükümler düzgün bir şekilde uygulanmıyor: bu uyumsuzluk riskini arttırıyor
- ▶ İlk ve en iyi çözüm katılım müzakerelerinde ilerlemek olacaktır
- ▶ Aynı zamanda asimetrilerin etkisinin azaltılması için bilgi paylaşımı/istişare mekanizmalarının iyileştirilmesi gerekecektir
  - Örneğin; 'Türkiye'nin Dostları' çalışma gruplarının oluşturulması; komitoloji komitelerinde daha fazla temsil

STA'lar için paralel müzakerelerin resmileştirilmesi

- ▶ Bazı AB STA ortakları Türkiye ile STA imzalamamıştır (örn. Cezayir, Güney Afrika Cum., Meksika)
- ▶ AB'nin ABD gibi büyük ülkeler ile STA'ları Türkiye için daha fazla potansiyel kayıp riski doğurmaktadır
  - Türkiye'nin piyasa erişimini sınırlıyor
  - AB pazarında Türkiye tercihlerini erozyona uğrattıyor
  - Ticaretin saptırılması sonucunu doğuruyor (menşe kuralları gerektirebilecek)
- ▶ AB müzakereleri ile aynı zamanda başlayan ve biten paralel müzakereler sorunu çözebilir
- ▶ Ancak Türkiye belirli bir kapsayıcılık standardına göre müzakere için hazır olmalı; örneğin hizmetler, tarım, düzenlemeler

Bu tarz STA'ların Türkiye için refah etkileri

5. Koordinasyon ve Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması

Türkiye'nin müktesebatı kendi mevzuatına aktarmasında şeffaflık sağlamak için resmi bir mekanizma gerekli

- ▶ Bazı istisnalar bulunmakla birlikte, Türkiye Gümrük Birliğinin kapsadığı alanlarda müktesebat ile uyumlaşmıştır
  - 2010 itibariyle, T.C. AB Bakanlığı'na göre yüzde 85
  - Ancak Komisyon uyumlaşmayı doğrulayamamıştır
- ▶ Müktesebat kabul edildiğinde AB'ye ihraç edilen ürünlerin tüm teknik düzenlemelere uygun olduğu varsayıldığı için bu önemlidir
- ▶ Bazı Eski Yaklaşım direktiflerinde uyumlaşmanın olmaması ve sürekli uyumlaşmanın getirdiği riskler
- ▶ Müktesebatın ulusal mevzuata aktarılmasında takip edilen süreç güncelliğini kaybetmiştir: son liste 1997'de yayınlanmıştır
- ▶ 'Bildirim açığının' azaltılması için, AB mevzuat stokunun ve uyumlaşma durumunun takip edilmesine yönelik resmi bir mekanizmaya ihtiyaç vardır

İşleyen bir anlaşmazlıkların halli mekanizmasının uygulanması

- ▶ Mevcut anlaşmazlıkların halli mekanizması koruma önlemlerinin süresine ilişkin anlaşmazlıklar ile sınırlı
- ▶ Anlaşmazlıkların halli mekanizmasının iyileştirilmesi, piyasa erişim yükümlülüklerini yeniden dengeleyecek ve ticarete zarar veren çeşitli etkenlerin ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır
- ▶ Taraflardan birinin ve çeşitli ihtilaflar konusunda dava açabileceği bir anlaşmazlıkların halli mekanizması daha etkili olacaktır
- ▶ Uygulamayı kolaylaştırmak için, karar verme sürecindeki asimetrilerin eşzamanlı olarak azaltılması gerekecektir.

6. Ticaret Maliyetleri

Ticaretteki artışın sürdürülmesi için ticaret maliyetlerinin düşürülmesi

- ▶ Karayolu taşımacılık izinleri —özellikle transit için— en azından GB'nin kapsadığı mallar için serbestleştirilmelidir
  - Komisyon aşağıdaki hususların müzakeresi için yetkilendirilebilir : i) taşımacılık hizmetleri; veya ii) karayolu transit anlaşması (Macaristan ve Romanya); veya iii) karayolu taşımacılık anlaşması (İsviçre)
  - Müktesebatın 'Ulaştırma Politikası' faslı açılabilir
- ▶ İş amacıyla AB'ye seyahat eden ve önceden yeterlilik verilen iş insanları için vize alırken bir "Yeşil Şerit" sağlanması:
  - istenilen belgelerin sadeleştirilmesi
  - vizelerin uzun süreli ve
  - çok girişli olması
- ▶ AB-Türkiye ticareti ile ilgili olarak Ticari Korunma Aracı soruşturmaları başlatılmadan önce diyalogun geliştirilmesi; örneğin Erken Uyarı Sistemi

7. Özet

Özet

- ▶ GB potansiyelinin tamamına ulaşamamıştır
- ▶ Öneriler tek tek veya paket halinde ele alınabilir:
- ▶ Olası bir paket şunları içerbilir:
  - Karar verme sürecindeki asimetrilerin azaltılması
  - STA'lar için paralel müzakerelerin resmileştirilmesi
  - Önceden yeterli bulunan Türk iş insanlarına yönelik vize için “yeşil şerit” oluşturulması
  - GB'nin kapsadığı ticaret için karayolu taşımacılık izinlerinin serbestleştirilmesi
  - Ticari Korunma Aracı soruşturmaları başlatılmadan önce daha iyi koordinasyon sağlanması
  - Tercihli ticaretin temel tarımı ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesi her iki taraf için önemli kazanımlar sağlayacaktır
  - İhtilaf çözüm mekanizmasının güçlendirilmesi
  - Türkiye'nin müktesebatı kendi mevzuatına aktarma sürecinin şeffaflığının artırılması

Teşekkürler